

Heb jij dat ook? Dat je je soms afvraagt hoe de geschiedenis zou gelopen zijn indien een bepaalde historische gebeurtenis in een andere context zou geplaatst worden? Indien er een detail anders zou geweest zijn.

Stel je even voor dat Jezus niet in Palestina aan de Jordaan zou geleefd hebben, maar ergens diep in het amazonewoud aan de grote stroom. Zouden we dan, zoals sommige amazone-indianen, nu als christen allemaal met een schoteltje in onze onderlip rondlopen of zou de boodschap ons helemaal niet bereikt hebben en zouden we nu bijvoorbeeld allemaal islamiet zijn?

Wat waren de omstandigheden? Wat heeft ervoor gezorgd dat iets kon doorbreken, of integendeel dat iets in de kiem gesmoord werd en dus een voetnoot in de geschiedschrijving is geworden?

Weet je dat de drie grote monotheïstische godsdiensten van het Boek, jodendom, christendom en islam, allemaal ontstaan zijn op ongeveer dezelfde plek, met een grote meetlat gemeten? Een plek die voornamelijk gekenmerkt wordt door zand, stof en gebrek aan water.

Heeft het ene iets met het andere te maken of is dit puur toeval? En waren die godsdiensten daar ontstaan als er in plaats van zand, stof en gebrek aan water, groene weiden, kabbelende beekjes en bonte koeien waren geweest?

De woestijnsetting moet er wel degelijk iets mee te maken hebben. De context is niet toevallig. Ik haal twee woestijnervaringen aan.

De eerste komt van de Franse auteur Eric-Emmanuel Schmitt. Opgegroeid in een gezin waar godsdienst en geloof nooit een deel van zijn opvoeding zijn geweest. Hij vertelde in een interview: *“Ik ging op sportieve ontdekkingsreis naar de Sahara. Op een dag beklommen we de Tahat-berg in het Ahaggar-massief. Ik daalde als eerste af en liep aan één stuk door zonder om te kijken. Pas toen het avond werd en de nacht al viel, stopte ik. Toen besepte ik dat ik was verdwaald in de woestijn, op driehonderd kilometer van het dichtstbijzijnde dorp.. Ik zocht beschutting achter een rots, maakte een kuil en bedekte me met zand tegen de koude. Ik had grote honger en dorst en maakte me klaar voor een verschrikkelijke nacht. Maar het tegenovergestelde gebeurde. Die nacht werd ik doordrongen van het geloof dat ik niet had. Ik betrad de woestijn als een agnost en kwam er gelovig weer uit. Die nacht heb ik een enorme kracht gevoeld die mij totaal veranderde. En die kracht kwam niet van mij.”*

Een tweede ervaring is er één van mezelf.

Wij zijn vorig jaar met de familie naar Marokko getrokken en trokken enkele dagen door de zandwoestijnen van Erg Chebbi. Niet zoals Jef, 2 weken geleden vertelde in een busje met airco maar wel op een kameel met een Toeareg, de mannen in het blauw gekleed, als gids.

Het was nog luxueus maar het was toch een hele ervaring.

Ook mij overviel een stilte die anders was dan alle andere stiltes. Boven op die kameel kon je de woestijn overschouwen. Uren zijn we erdoor getrokken met steeds een ander “zandzicht”. Ik maakte mij de bedenking dat de kleuren op de foto’s eigenlijk in het echt ook zo mooi zijn. Zo warm en zo oranje

Was ik blij dat ik op de laatste kameel van de rij zat en dat ik met niemand hoefde te praten. Een totale stilte overviel mij en een enorme rust... (soms zelf waande ik mij één van de 3 koningen die op zoek was naar het Kind, mijn kinderen vonden dat ik weeral overdreef toen ik hen dit later vertelde)

Ook het buiten slapen 's nachts met een totale sterrenhemel zorgde ervoor dat je je echt klein voelde. Midden in de natuur, weg van alles overviel me een rust, een veiligheid, letterlijk en figuurlijk een Hemelse rust.... En

's Morgens, voor dage en dauw, beklommen we een 200m hoge berg, bij iedere stap die je zette zonk je tot je enkels in het zand . Een immense inspanning maar het was de moeite ...toen de zon eindelijk boven kwam terug die goddelijke ervaring van stilte en oneindigheid...

Waarom is de woestijn anders dan andere omgevingen. Andere mensen vertellen over soortgelijke ervaringen.

Waarom ligt het? Misschien het bijzondere licht, de hitte , de wind, de stilte, de onherbergzaamheid, het op jezelf teruggeworpen worden. Of is het de hemel die 's nachts heel dicht lijkt te komen. De ervaring van kleinheid.

De natuurelementen in hun zuivere, ongerepte vorm. Geen enkele weg die tot een duidelijke bestemming leidt. De vergezichten helemaal rondom rond.

Of alles tezamen. Ik weet het niet. Het doet iets met een mens, meer dan andere omgevingen.

Daarom kan het niet toevallig zijn geweest, dat godsdiensten juist op die plek zijn ontstaan.

Dorheid en onherbergzaamheid lijken paradoxaal genoeg vruchtbare bodem voor religie.

Mozes trok door de woestijn

Jezus verbleef in de woestijn

Mohammed zat ook in de woestijn.

Het kan ook niet toevallig geweest zijn dat Mozes 40 jaar en Jezus 40 dagen de woestijn introk.

40 in het Frans quarante. Het woord quarantaine vind je erin terug.

40 dagen afzondering, 40 dagen op zoek naar je eigen zijn. Een tijd lang genoeg om te veranderen, om te keren, je oude gewoontes af te leggen...

Het is niet toevallig dat een zwangerschap ook 40 weken duurt

En een herstel voor een serieuze ziekte neemt ook al gauw 6 weken in beslag... 42 dagen...

Kan dit toeval zijn?

Nu hoor ik je tussendoor denken... zo'n woestijnervaring kunnen wij ons niet permitteren.

Maar je hoeft niet naar de woestijn geweest te zijn om tot inzicht en bezinning te komen.

Voor mij is de 40 dagentijd, de vasten ook steeds een tijd van stilte en herbronning.

Ieder jaar leg ik mijzelf een vasten op En ieder jaar denk ik tijdens de vasten Waarom??? En voor wie???

Maar ieder jaar kom ik tot de constatacie dat deze vrijwillige ontbering bij mij vragen oproept.

Naast de pragmatische vragen waarom ik mezelf nu echt zoiets wil aandoen, kom ik ieder jaar bij de fundamentele vraag waar ben jij in je leven in GODsnaam mee bezig.

En nu wil ik inspelen op de toespraak van Jef, 2 weken geleden, die heeft mij ook weer aan het denken heeft gezet. Voor wie er toen niet bij kon zijn: Jef gaf uitleg rond de parabel van de Barmhartige Samaritaan en riep ons op om via het gelaat van de ander, ethisch aangesproken te worden om hem/ haar te helpen.

Een mooie christelijke gedachte waar ik van jongsaf aan mee opgegroeid ben.

Maar zelf moet ik mij tijdens de vasten (en anders eigenlijk ook) de discipline aanleren om niet overall ja op te zeggen. Om niet steeds opgeroepen te worden door het appél van de ander (ik

waan mijzelf nu niet hoger of beter en denk niet dat ik overal op inga) maar de vele verschillende oproepen en noden zorgen er soms voor dat ik verzink en dat ik daardoor de dingen niet goed meer kan doen.

Ja, het geloof heeft me altijd voorgehouden om te proberen goed te doen voor iedereen, en ik heb vaak een groot schuldgevoelens wanneer ik daar niet in slaag.

Dus aanvullend op de toespraak van Jef leg ik mezelf tijdens de vasten op om nee te zeggen, nee uit zelfbehoud. Niet uit egoïsme.

De barmhartige Samaritaan kwam ook maar één gewonde tegen. Wat als daar een groepje van 10 gewonden lag? Zou hij ze dan allemaal evenveel geholpen hebben?

Ik heb een paar vastenperiodes moeten doormaken om tot dit inzicht te komen en het blijft geen gemakkelijke taak. Maar ik zie rondom mij vele mensen die met hetzelfde worstelen.

In het vastenboekje 40 dagen kuren kwam ik hierrond een mooie tekst tegen. Ik wil het jullie meegeven als vastengedachte:

“velen van ons zijn opgegroeid met het idee dat geven gelukkiger maakt dan krijgen. We hebben het zo geleerd.. In vele scholen met een Sint of een C in hun naam vind je deze waarde terug. Maar je ziet het niet gebeuren. Mensen die veel geven, zien er niet altijd gelukkiger uit. Leerkrachten, verplegers en andere zorgverleners bijvoorbeeld werken harder dan ooit tevoren; geven meer van zichzelf- maar stralen daarom niet meer geluk uit.

Is die Bijbelse wijsheid dat geven gelukkiger maakt dan krijgen dan verkeerd?

Het geven dat gelukkiger maakt, heeft niets met doen te maken, maar alles met zijn.

Het is niet iets dat jij zou moeten doen omdat de ander iets tekort heeft. Het heeft veel meer met je eigen innerlijke rijkdom te maken.”

Mag dat mijn vastenwens zijn: het geven dat gelukkig maakt, heeft niets met doen te maken, maar alles met zijn. Het zit vanbinnen, diep vanbinnen.

Greet Mergaert, De Lier – 27 maart 2011